

20.11.2023

VN/24735/2023
VN/24735/2023-SM-4

Valtiovarainministeriö

VM109:00/2023

Sisäministeriön lausunto Tullin rikostorjuntalain 3 luvun muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta

1 Asia

Valtiovarainministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa seuraavasta 14.11.2023 päivätystä hallituksen esitysluonnoksesta (hanke VM109:00/2023, jäljempänä *HE-luonnos*):

Hallituksen esitys eduskunnalle rikostorjunnasta Tullissa annetun lain 3 luvun muuttamisesta.

HE-luonnoksen perusteella päätavoitteena on, että hallituksen esitykseen sisältyvät Tullin rikostorjuntalain 3 luvun muutokset vastaisivat pääosiltaan 1.10.2023 voimaan tulleita pakkokeinolain 10 luvun ja poliisilain 5 luvun muutoksia (lait 452/2023¹ ja 492/2023) ja että hallituksen esityksellä ei ehdotettaisi Tullille varsinaisia uusia toimivaltuuksia.²

2 Sisäministeriön lausunto

Sisäministeriö pääosin **kannattaa HE-luonnokseen sisältyviä lakiehdotuksia ja pitää HE-luonnoksen perusteluja asianmukaisina**, mutta kiinnittää huomiota seuraavaan.

HE-luonnoksessa ehdotetaan muun muassa muutettavaksi **Tullin rikostorjuntalain 3 luvun 21 §:n 2 momenttia**, joka koskee teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimisessa käytettäviä teknisiä laitteita. Muutoksella **säännöksestä poistettaisiin rajoitus**, jonka mukaan teleosoitteen tai telepäätelaitteen yksilöintitietojen hankkimiseksi saadaan käyttää ainoastaan sellaista teknistä laitetta, jota voidaan käyttää pelkästään tähän tarkoitukseen. Tarkoituksena olisi, että toimintaa soveltuvan laitteen ominaisuuksia ei enää jatkossa rajattaisi.³

HE-luonnoksen edellä mainittu lainmuutosehdotus vastaa sisällöltään ja perusteluiltaan sisäministeriön valmistelemaan hallituksen esitykseen HE 275/2022 vp sisältynyttä poliisilain 5 luvun 25 §:n muutosehdotusta.⁴ Kyseisen hallituksen esityksen valiokuntakäsittelyn aikana perustuslakivaliokunta katsoi viitaten aikaisempaan tulkintakäytäntönsä,⁵ että ehdotetulle rajoituksen poistamiselle ei oltu esitetty riittäviä perusteluja. Säännös tuli joko säilyttää nykyisessä muodossaan tai säädösperusteisesti huolehtia valvonnallisista ja teknisistä keinoin siitä, että laitetta käytetään vain yksilöintitietojen hankkimiseen.⁶ Perustuslakivaliokunnan lausunnon johdosta hallintovaliokunta ehdotti kyseisen

¹ Huom. HE-luonnoksessa viitataan kahdessa kohdassa (s. 3 ja 13) lakiin 452/2022 tarkoittaen ilmeisesti lakia 452/2023.

² HE-luonnos, s. 13.

³ HE-luonnos, s. 10 ja 17.

⁴ HE 275/2022 vp, s. 18, 37 ja 48.

⁵ PeVL 11/2005 vp, s. 9.

säännösmuutoksen poistamista lakiehdotuksesta,⁷ ja näin ollen hallituksen esitykseen HE 275/2022 vp sisältynyt ehdotus poliisilain 5 luvun 25 §:n muuttamisesta ei toteutunut (ks. L 492/2023).

Sisäministeriön käsityksen mukaan asiaa ei ole Tullin rikostorjuntalain asiayhteydessä perusteltua arvioida toisin kuin perustuslakivaliokunta ja hallintovaliokunta ovat arvioineet poliisilain muutoksen yhteydessä. Näin ollen kyseinen Tullin rikostorjuntalain 3 luvun 21 §:n 2 momenttia koskeva muutossehdotus tulisi joko poistaa hallituksen esityksestä kokonaan tai vähintäänkin hallituksen esitystä tulisi täydentää siten, että perusteluissa ja lakiehdotuksessa otetaan asianmukaisesti huomioon edellä viitatuksi valiokuntien kannanotot.

Poliisijohtaja Stefan Gerkman

Poliisiylitarkastaja Sami Nevalainen

Liitteet -

Jakelu Valtiovarainministeriö

Tiedoksi VM, neuvotteleva virkamies Jere Lumme
SM, osastopäällikkö Tomi Vuori
SM, lainsäädäntöjohtaja Katriina Laitinen
SM, poliisijohtaja Hannele Taavila
SM, lainsäädäntöneuvos Marko Meriniemi
SM, poliisiosasto

⁶ PeVL 99/2022 vp, s. 3 - 4.

⁷ HaVM 42/2022 vp, s. 6 ja 11.

VN/24735/2023-SM-4

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: